

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermenistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Ermenistanda son günlərdə yaşanan istefalar bu ölkənin daxili həyatı ilə yanaşı, xarici siyasət sferasına, o cümlədən Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin də gedişinə təsir göstərə biləcək mühüm proseslərdən hesab edilir. Bu barədə danışmadan öncə qeyd edək ki, Ermenistanda son kadr dəyişiklikləri əsas etibarilə güc strukturlarının rəhbərlərini özündə ehtiva edir.

Bütün bu dəyişikliklərə əsas səbəb kimi Ermenistan Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi Artak Davtyanın pandemiya dövründə oğluna toy etməsi göstərilir. Belə ki, ölkədə fəvqəladə vəziyyət rejimi tətbiq olunmasına baxmayaraq təşkil olunan toy mərasimində 100-dən çox qonaq iştirak edib. Koronavirus pandemiyasına görə ağır vəziyyətlə üzləşən ölkədə Baş Qərargah rəisinin bu addımı ictimaiyyətdə geniş rezonans doğurub. Amma Ermenistanda ictimai rəylə hesablaşılmadığı da heç kimə sirr deyil. Bu fonda diqqət çəkən məqamlardan biri də budur ki, Ermenistanın polis rəisi Arman Sarkisyan da istefa verib. O da Artak Davtyan kimi işdən çıxmaqla bağlı Ermenistan prezidenti Armen Sarkisyanın özü ərizə yazıb. Xatırladaq ki, Arman Sarkisyan 2018-ci ilin mayında "inqilabdan" sonra Ermenistan polisinin rəisi Valeri Osipyanın birinci müavini təyin edilib. 2019-cu ilin sentyabrında Osipyan istefa verdikdən sonra o, polis rəisi səlahiyyətlərinin müvəqqəti olaraq icrasına başlayıb. Ölkənin Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi Eduard Martirosyan da Armen Sarkisyanın vəzifədən azad olunmaqla bağlı ərizə yazanlar sırasındadır. Qeyd edək ki, Eduard Martirosyan ötən il sentyabrın 19-da Artur Vanesyanın istefasından sonra Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi vəzifəsini icra etməyə başlayıb. O yalnız bu il martın 19-da həmin vəzifəyə təyin edilmişdi. İndi bu şəxslərin adı bir toy qalmaqalına görə istefa verməsi inandırıcı sayılır. Ermeni mediası yazır ki, adla-

rı çəkilən şəxslər yaxın tezlərdə Ermenistanın "Vətən" partiyasının sədri, Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi Artur Vanesyanın ətrafında birləşməyə hazırlaşır. Sonuncunun əsas dayağı isə Rusiya hesab edilir. Bunu Artur Vanesyanın özü də gizlətmir. Qeyd edək ki, Artur Vanesyanın baş verənləri baş nazir Nikol Paşinyanın günahı kimi qələmə verir. O, son istefalara münasibətdə qeyd edir: "Bu günlərdə müzakirələrin əsas mövzusu Ermenistanda yaranmış vəziyyətdir. Çox narahatam, belə davam etmək artıq mümkün deyil. Biz böyük fəlakətin astanasındaydıq. Əgər indi də ciddi yanaşmasaq və addımlar atmasaq, çox pis olacaq. Məsələn, koronavirus bu gün Ermenistanı sürətlə məhv aparır. Ermenistanın hazırkı hökuməti epidemiyaya qarşı mübarizədə uğursuz olub. Bu hökumət epidemiya əleyhinə mübarizədə uğursuz olub və bir an öncə uzaqlaşmalıdır". Ermeni mediası isə yazır ki, elə güc strukturlarının rəhbərlərinin Paşinyanı tərk etməsinin əsas səbəblərindən biri də pandemiya ilə bağlıdır. "İravnuk" yazır ki, istefa verənlər pandemiya üzündən Ermenistanın fəlakət həddinə çatdığını görür: "Onlar Paşinyanla birlikdə bunun məsuliyyətini daşımaq istəmir. Eyni zamanda, Paşinyanın sarsılan dayaqlarını görəndən ondan qaçır. Bu insanlara Rusiyadan dəstək vədi də prosesdə az rol oynamır". Bununla yanaşı, diqqət həm də ona çəkilir ki, istefaya gedənlərin yerinə Qərbi meyilli gənclər vəzifələrə təyinat alır. Bu məqamı Ermenistanın "Past" nəşri də xüsusi olaraq vurğulayır. Bildirilir ki, Paşinyan Rusiyaya loyallaşmış hakimiyyətdən uzaqlaşdırır və buna Moskvanın reaksiyası kəskin olacaq. Nəşr qeyd edir ki, bu durumda yaxın gələcəkdə Ermenistanın diplomatik korpusunda da müəyyən dəyişikliklər gözlənilir.

Mövzu ilə bağlı maraqlı detallar da məlum olub.

İşğal altındaki ərazilərin daha bir hissəsi Azərbaycana qaytarılır - Paşinyanın dayaqlarının sarsılmasında Kremlin həlledici həmləsi...

Məlumat görə, "sorosçular" bu sahəyə qarşı xüsusi gözləntilər təzahür etdirirlər. Onların böyük əhəmiyyətə malik olan ölkələrdə səfir vəzifələrində "gözləri var". Söhbət, xüsusən Rusiya, Fransa və bir sıra digər ölkələrdən gedir: "Sorosçular" bu məsələ üzrə "birbaşa mətnlə" Ermenistan baş nazirinə və ya xarici işlər nazirinə müraciət etməyəcəklər. Çünki baş nazir tərəfindən onlara hansısa müqavimət də yoxdur. Məlumat görə, bu durumda dəyişiklik sxemi aşağıdakı kimidir: ardıcıl olaraq bu və ya digər səfiri ictimai şəkildə gözəndən salmağa çalışmaq, onlar işdən azad olunanda isə "hazır" namizədlərini təqdim etmək. Beləliklə, yaxın gələcəkdə bir sıra səfirlərə qarşı antitəbliğat kampaniyası başlayacaq. Yeri gəlmişkən, həmçinin danışılır ki, qeyd olunan dairələrin, xüsusən Ermenistan Təhlükəsizlik Şurasının katibi Armen Qriqoryanı Ermenistanın Rusiyadakı səfiri vəzifəsində görmək istəkləri var. Qriqoryanın bunu nə dərəcədə istədiyi isə başqa məsələdir. Amma o, faktiki olaraq "sorosçuların" əsas nümayəndələrindən biridir. Bu durumda görünən indi budur ki, Ermenistanda Rusiyaya meyilli olanlar sıxışdırılır və onlar cavab tədbiri kimi yenidən təşkilatlanır. Üstəlik, Rusiyadan da bu şəxslərə ciddi dəstək göstərilir.

Ermeni mediası da yazır ki, son illər Ermenistanda baş verənlər Rusiyanın bölgədəki hadisələrə fərqli baxmasına təsir göstərib. Düzdür, Moskva Ermenis-

tan hökumətinin başçısını deyil, bu ölkəni özünə mütəfiq sayır. Ancaq hələ ki, rəsmi İrevana Paşinyan başçılıq etdiyindən, bölgədə Moskvanın maraqlarına qarşı da daha çox onun komandası çıxış edir. Kreml Paşinyanın təmsalında Ermenistanda Rusiyaya qarşı çıxacaq qüvvələrin sayının az olmadığını şahidi oldu. Vaxtilə Gürcüstandan gördüyü münasibətlə indi Ermenistanda rastlaşır. Məhz belə vəziyyətdə Rusiya Paşinyana qarşı daha fəal hərəkətə keçir. Bu halda Paşinyanın mövqeyinin sarsılması üçün Kremlin Qarabağ məsələsi üzərindən də həmlələr edəcəyi proqnozlaşdırılır. İşğal altındaki ərazilərin daha bir hissəsinin Azərbaycana qaytarılması Paşinyanın mövqeyini sarsıtmaq üçün həlledici həmlələrdən sayılır.

Digər tərəfdən, bu hal Azərbaycan-Rusiya münasibətlərini də xeyli sıxlaşdırır. Kreml burada nəzərə alır ki, Azərbaycan, Ermenistandan fərqli olaraq, Moskvanın Cənubi Qafqaz siyasətinə davamlı şəkildə dəyişməz münasibət göstərir. Bu, iki ölkə arasında əlaqələrin əsaslı inkişafına da təsir göstərir. Belə əlaqə həm də geosiyasi əhəmiyyət kəsb edərək, Türkiyə-Rusiya münasibətlərinin inkişafına dəstək verir. Eləcə də Ankaraya və Moskvaya rəsmi Bakı ilə daha sıx münasibət saxlamağa yardım edir. Burada onu da xatırlatmaq lazımdır ki, Rusiya Azərbaycanın işğal altında olan Dağlıq Qarabağ bölgəsindəki münaqişənin həllində iştirak edən beynəlxalq vasitəçilərdəndir. Onun Türkiyə ilə normal əlaqələri bu münaqişənin ədalətli həllinə də yardım edə bilər. Nəzərə almaq lazımdır ki, Türkiyə rəsmiləri rusiyalı həmkarları ilə müxtəlif səviyyəli görüşlərdə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində danışıq, Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad edilməsini dəstəklədiklərini bildirirlər. Bu baxımdan rəsmi Bakının mütəfiq saydığı qonşu Rusiya ilə dost, qardaş Türkiyə arasında münasibətlərin normal olması Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsi yolunda da həlledici addımların atılmasına təsir göstərə bilər.

Beləliklə, Azərbaycan-Türkiyə-Rusiya əməkdaşlığı daha bir hissəsini özünə qaytarmağı planlaşdırır: "Ermenistanın Vatikandakı keçmiş səfiri Mikayel Minasyan bu durumda "lift diplomatiyası"nın zərərini olduqca yumşaq şəkildə təqdim edir. Təəssüf ki, yaranmış çətinliklər olduqca dərin və çoxqatlıdır. İndiki vəziyyətdə Azərbaycan prezidentində təəssürat var ki, Paşinyanın torpaqları geri

qaytarmaq, bundan irəli gələn gözləntiləri, davranış və hərəkətləri yerinə yetirmək borcu var. İlah Əliyev Ermenistan üçün riskləri əvvəlcədən hesablanmamış razılaşmadan maksimal istifadə edib və istifadə etməyə davam edir. Atəş açmamaq razılaşması altında İlah Əliyev 2 il ərzində ardıcıl şəkildə öz mövqelərini yaxşılaşdıraraq və daha artıq gözləməyi davam etdirərək bütün mümkün digər sahələrdə cavabsız "atəş açıb". Bənzər vəziyyətdə yeganə çıxış yolu budur ki, baş nazir və onun komandası bir an öncə hakimiyyətdən uzaqlaşmalı, yeni gələn hakimiyyət də söylər göstərərək mövcud dağıdıcı inersiyayı dayandırmaya çalışmalıdır. Amma hazırda bu olduqca çətin görünür və Moskvanın da artan təzyiqləri Azərbaycanın maraqlarına daha çox uyğun gəlir". Bu durumda erməni tərəfində etiraflar artır ki, Azərbaycan proseslərdən istifadə edərək, yeni ərazilərin azad olunmasına nail olacaq. Buna təsir edən əsas amillərdən biri məhz Ermenistan daxilində baş verənlər, rusiyameyllilərin yenidən təşkilatlanması, Kremldən dəstək almalarıdır. Belə vəziyyətdən də Azərbaycan maksimal dərəcədə öz lehinə istifadəni planlaşdırır.

Tahir TAĞIYEV
Yazı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə çap olunur.